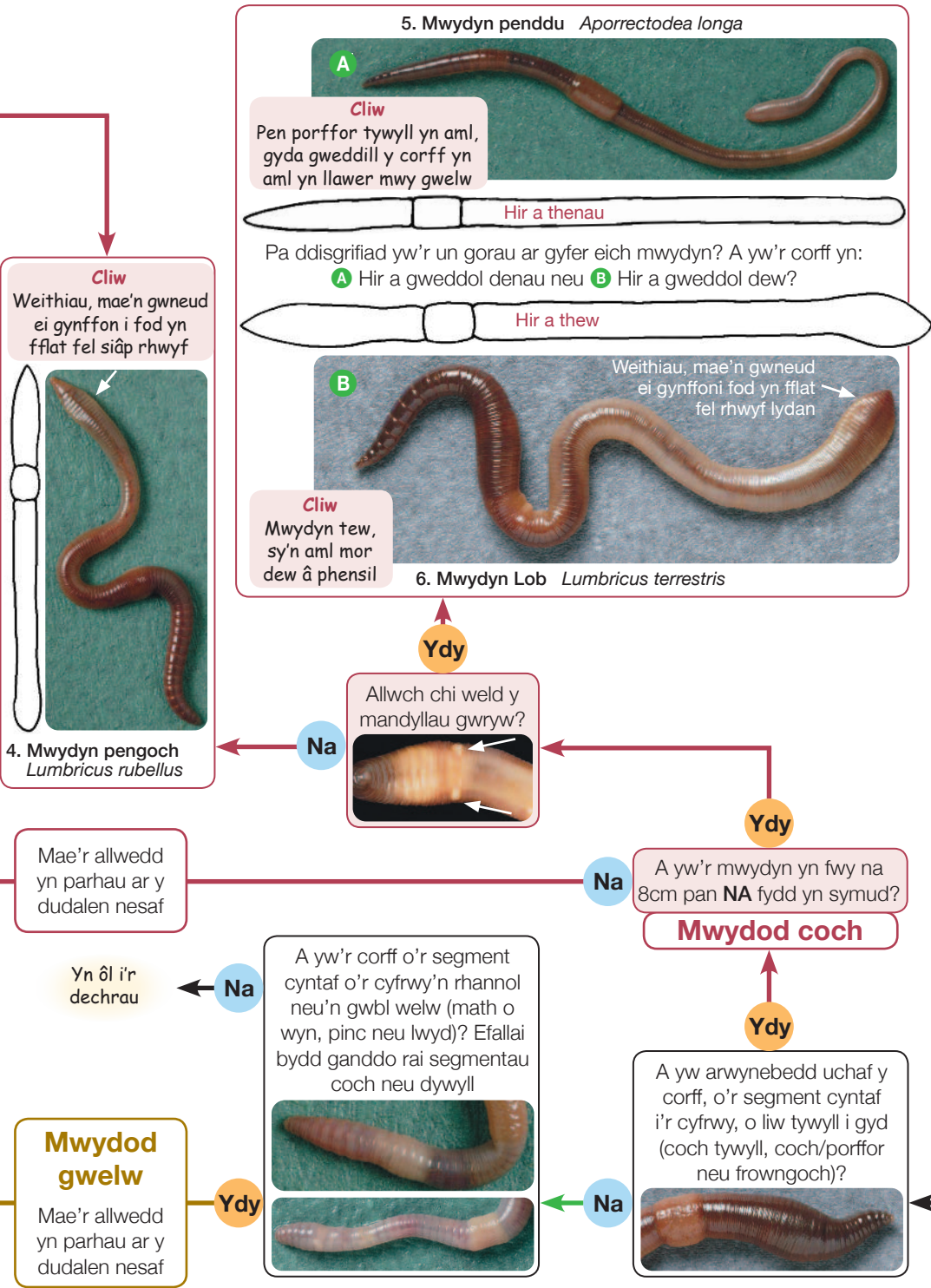

Canllaw Adnabod Mwydod Prydain

Gallwch ddefnyddio'r canllaw hwn ar gyfer Arolwg Pridd a Mwydod OPAL

Man cychwyn
Mae lluniau yn dangos meintiau nodweddiadol mwydod llawn dwf

Ydy e'n fwy na 2cm o hyd, AC a oes ganddo gyfrwy amlwg?

Fel arfer, mae'r cyfrwy o liw gwahanol i weddill y corff ac ychydig yn lletach

Ydy

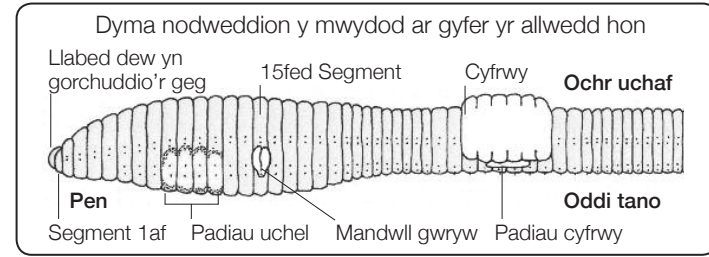
A oes streipiau amlwg dros gefn y corff i gyd pan fydd yn symud?

Na **Oes**

Ydy e'n rhyw fath o wyrdd?

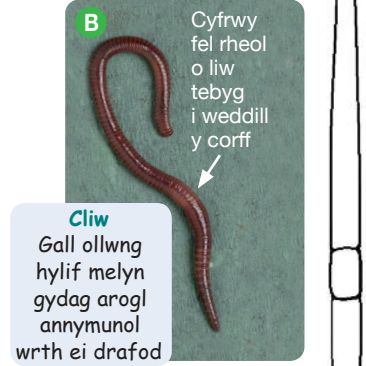
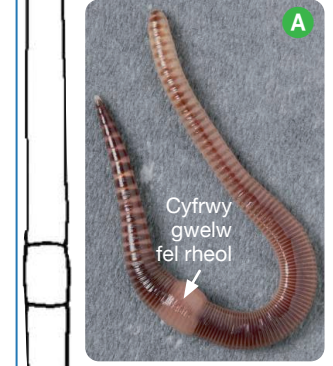
Na **Ydy**

Na
Nid yw'n fwydyn aeddfed - does dim modd ei adnabod gyda'r canllaw hwn. Bydd o leiaf 50% o'r mwydod sydd gennych heb gyrraedd eu llawn dwf

Mwydod streipiog

Pa ddisgrifiad yw'r un gorau ar gyfer eich mwydyn? A yw'r corff yn: **A** hirach a lletach neu **B** byrrach a chulach?

1. Mwydyn compost *Eisenia veneta*

2. Mwydyn y Domen *Eisenia fetida*

3. Mwydyn gwyrdd (ffurf werdd) *Allolobophora chlorotica*

Cliwiau
Yn aml yn mynd yn belen yn eich llaw. Cylch melyn ar y corff. Mae ganddo 3 phâr o ddisgiau sugno (gweler 13). Yn gallu gollwng hylif melyn wrth gael ei drafod

Ffotograffau gan: Harry Taylor² a Chris N. Lowe⁵.
 Darluniau gan: David T. Jones^{1,2}, Testun gan: David T. Jones^{1,2}, Chris N. Lowe⁵, Harry Taylor², Paul Egglestone², Stephen Brooks², Emma Sherlock², Simon Narman¹, Louise Parker¹, Rebecca Farley⁴, James Bone¹, Martin Head¹, Nick Voulvoulis¹, Linda Davies¹, Carolina Bachariou¹.
¹Imperial College London. ²Natural History Museum. ³Asiantaeth yr Amgylchedd. ⁴Cyngor Astudiaethau Maes. ⁵University of Central Lancashire. Gyda chefnogaeth Sefydliad Esmee Fairbairn. Dyluniwyd gan FSC Publications.

© OPAL 2015.
 Cedwir pob hawl.

10. Mwydyn pen blaen pinc *Aporrectodea rosea*

Cliwiau
 Fel rheol mae'r pen yn binc amlwg neu'n binc gwelw hyd at y mandyllau gwryw

Yn aml bydd ganddo 2 neu ragor o badiau uchel gwyn cyn y mandyllau gwryw. Fel rheol mae'r cyfrwy yn oren a gall fod yn lletach ar y pen ôl

7. Mwydyn cynffon wythonglog *Dendrobaena octaedra*

8. Mwydyn lliw castan *Lumbricus castaneus*

A oes chwarren wen amlwg i'w gweld oddi tano rhwng y cyfrwy a'r pen?

Oes **Na**

A yw'r chwydd o gwmpas y mandwll gwryw ond yn gorchuddio un segment?

Ydy **Na**

Allwch chi weld y mandyllau gwryw?

Na **Ydy**

9. Mwydyn bach y coed *Satchellius mammalis*

Rydych chi siŵr o fod wedi cael gafael ar fwydyn prin nad yw yn yr allwedd hon. Dylech ei gofnodi fel mwydyn anhysbys

Na

Gallaf eu gweld eu gweld

Na **Ydy**

A yw'r chwydd o gwmpas y mandwll gwryw yn llydan, yn gorchuddio lled y segmentau cyfochrog i gyd?

Na **Ydy**

A oes gan y mwydyn gyfuniad o liwiau fel hyn?

Na

Pinc neu lwyd gwan | Math o wyn | Llywd tywyllach | Cyfrwy

13. Mwydyn gwyrdd (*ffurf welw*) *Allolobophora chlorotica*

Cliwiau
 Mae ganddo 3 phâr o ddisgiau sugno oddi tano bob yn ail ar segmentau'r cyfrwy, sydd weithiau'n anodd eu gweld. Gall y cylch melyn fod yn ysgafn Yn aml yn troi'n belen yn y llaw. Gall ollwng hylif melyn wrth gael ei drafod.

Cylch melyn

Oes ganddo cylch melyn tuag at y pen?

Oes **Na**

11. Mwydyn llwyd *Aporrectodea caliginosa*

Cliwiau
 Mae'r pen blaen hyd at y cyfrwy fel rheol mewn tri lliw penodol: pinc neu lwyd golau, wedyn gwyn, ac yna llwyd tywyllach

Mae padiau'r cyfrwy fel rheol yn ffurfio cribyn deugrwb ar draws tri segment, ond weithiau mae'n anodd eu gweld

Y gynffon ddim yn felyn neu arlliw o felyn

A yw'r pedwar neu'r pum segment diwethaf yn lliw melyn arbennig?

Ydy

Cynffon felen arbennig

12. Mwydyn llwydlas *Octolasion cyaneum*

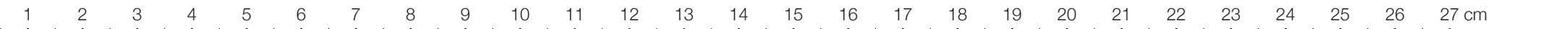
Cliwiau
 Cynffon felen arbennig

Gall amrywio o fod yn llwydlas gwelw i fod yn rhosbinc gwelw

Gall fod â llinell lliw lelog ar yr arwyneb uchaf

Cynffon felen amlwg

Cynffon felen arbennig

Mwydod gwelw

Mwydod coch